

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Laboratorium psychologiczne: przygotowanie do praktyk w szkole
podstawowej
Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska	Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność filologia rosyjska	Kod zajęć 09FWSROSS.22.01408.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii	Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia drugiego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy w module	
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające	
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordinator zajęć	Joanna Matejczuk	
Prowadzący zajęcia	Grzegorz Straburzyński	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Laboratorium: 10, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 0.5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Pobudzenie refleksji temat wybranych zjawisk i problemów związanych ze społecznym funkcjonowaniem człowieka, ucznia i nauczyciela, w środowisku szkolnym, rodzinnym i lokalnym.
C2	Zwiększenie wiedzy na temat procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, a także ich prawidłowości i zakłóceń w sytuacji szkolnej.
C3	Rozwijanie etycznej, refleksyjnej i zaangażowanej postawy na rzecz budowania porozumienia i współpracy między różnymi podmiotami w sytuacji szkolnej.
C4	Zwiększenie zasobów osobistych w obszarze kompetencji społeczno-emocjonalnych (samoświadomość, świadomość społeczna, umiejętności interpersonalne, kompetencje komunikacyjne, samodzielność).
C5	Rozwinięcie gotowości do aktywnego kreowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego oraz identyfikacji z rolą nauczyciela.

Wymagania wstępne

W tej części zajęć zwracamy uwagę na wielość i różnorodność kontaktów społecznych w codziennej praktyce szkolnej, podejmujemy dyskusję nad zagrożeniami w tym obszarze oraz zachęcamy do poszukiwania i wypracowywania etycznych i efektywnych strategii radzenia sobie w sytuacji braku porozumienia, konfliktu, braku współpracy. Celem jest pobudzenie wrażliwości nauczyciela na pojawiające się trudności w kontaktach z innymi ludźmi (między dorosłymi, dorosłymi i dziećmi oraz w między dziećmi) oraz rozwijanie etycznej, refleksyjnej i zaangażowanej postawy na rzecz budowania porozumienia i współpracy między różnymi podmiotami. Forma zajęć ma sprzyjać rozwijaniu zasobów komunikacyjnych wspierających zarówno kontakt z samym sobą, jak i z innymi, a także kompetencji związanych z efektywną współpracą w zespole (tak w zespołach uczniowskich, jak i pracowników szkoły). Dobór treści i formy pracy stanowi przygotowanie do praktyk psychologiczno—pedagogicznych, jest bazą do podejmowanych w ich trakcie obserwacji, refleksji i działań.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna i rozumie rolę komunikacji intrapersonalnej i interpersonalnej w efektywnym realizowaniu zadań nauczyciela.	B1.W3, B1.W5	Projekt, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć
W2	Zna i rozumie prawidłowości i zagrożenia w zachowaniach społecznych.	B1.W1, B1.W2, B1.W3	Projekt, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Identyfikuje prawidłowości i zagrożenia w procesie komunikowania się w sytuacji szkolnej.	B1.U3, B1.U4, B1.U7	Projekt, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć
U2	Potrafi świadomie projektować sytuacje komunikacyjne i modyfikować zachowania komunikacyjne zwiększając ich efektywność.	B1.U3, B1.U4	Projekt, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest gotów do autorefleksji nad własnymi zasobami i ograniczeniami w procesie budowania relacji i komunikowania się.	B1.K1	Projekt, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Jest gotów do budowania relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu kształcenia (uczniów i dorosłych), włączające ich w działania sprzyjające efektywności nauczania.	B1.K2	Projekt, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Zachowania społeczne i ich uwarunkowania w sytuacji szkolnej (postawy, stereotypy, uprzedzenia, zachowania asertywne, zachowania agresywne i uległe, konflikty).	W2, K1, K2	Laboratorium
2.	Proces komunikowania się – podstawowe narzędzia obserwacji i analizy sytuacji komunikacyjnej (komunikacja werbalna i niewerbalna). Bariery i trudności w komunikowaniu się. Bariery komunikacyjne w szkole i w klasie. Znaczenie emocji w procesach budowania relacji. Porozumiewanie się w sytuacjach trudnych, problemowych i konfliktowych.	W1, W2, U1	Laboratorium
3.	Techniki i metody usprawniania komunikacji, komunikacja intrapersonalna i interpersonalna w pracy nauczyciela, techniki aktywnego słuchania, zasady udzielania informacji zwrotnych, empatia dla siebie i dla innych. Style komunikowania się uczniów i nauczycieli.	W1, U1, U2	Laboratorium
4.	Zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja zasobów i ograniczeń własnych w roli nauczyciela jako członka zespołu nauczycielskiego, w różnych rolach, współpraca z osobami tworzącymi społeczność szkolną i lokalną, porozumiewanie się ludzi w instytucjach. Media i ich wpływ na procesy komunikowania się uczniów i nauczycieli.	W2, U2, K1, K2	Laboratorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Laboratorium	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Gra dydaktyczna/symulacyjna, Metoda warsztatowa, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Laboratorium	<p>Obecność na 80% zajęć</p> <p>Portfolio (zadania realizowane w ramach przedmiotu)</p> <p>Przygotowanie projektu spełniającego kryteria oceny określone przez prowadzącego.</p> <p>Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:</p> <p>bardzo dobry (bdb; 5,0): student osiągnął planowane efekty uczenia się obejmujące wszystkie istotne aspekty w stopniu zaawansowanym</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobry plus (+db; 4,5): student osiągnął planowane efekty uczenia się obejmujące wszystkie istotne aspekty w stopniu bardzo wysokim, mogły pojawić się nieliczne błędy lub niepoprawności • dobry (db; 4,0): student osiągnął planowane efekty uczenia się obejmujące istotne aspekty w stopniu dobrym, mogły pojawić się błędy lub niepoprawności • dostateczny plus (+dst; 3,5): student osiągnął planowane efekty uczenia się bez niektórych istotnych aspektów, mogły pojawić się poważniejsze błędy lub niepoprawności • dostateczny (dst; 3,0): student osiągnął planowane efekty uczenia się bez niektórych istotnych aspektów, mogły pojawić się liczne błędy i niepoprawności • niedostateczny (ndst; 2,0): student nie osiągnął planowanych efektów uczenia się

Literatura

Obowiązkowa

- Gordon, T. (1995). Wychowanie bez porażek w szkole. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX. (r. 2 pt.: Ku efektywnym stosunkom uczeń-nauczyciel, r. 3 pt.: Co może zrobić nauczyciel, gdy uczeń ma problem, r. 5 pt.: Jak nauczyciel może ustosunkować się do problemów jakie stwarza uczeń)
- Zimbardo, P., Gerrig, R. (2012). Psychologia i życie. Warszawa: Wydawnictwo PWN, s. 737-769 (r.16).
- Mudyń, K. (2003). Komunikacja bez przemocy jako metoda przeciwdziałania i zapobiegania konfliktom. w: D. Kubacka-Jasiecka, K. Mudyń (red.) Kryzys, interwencja i pomoc psychologiczna, Toruń: Wyd. Adam Marszałek, s. 303-319. tutaj link: <https://www.uj.edu.pl/documents/1749407/6335bdf3-2d49-4e87-b6c9-7ad63edb7d2b>
- Ustjan, D. (2005). Pytania i inne instrumenty konwersacyjne. Zastosowanie praktyczne podczas wywiadu diagnostycznego. w: Stemplewska-Zakowicz, K., Krejtz, K. Wywiad psychologiczny tom II. (s. 152-187)

Dodatkowa

- Rosenberg, M. B. (2016). Porozumiewanie bez przemocy. O języku życia.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Laboratorium	10
Czytanie wskazanej literatury	2
Przygotowanie projektu	3
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 15
Liczba punktów ECTS	ECTS 0.5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
B1.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym
B1.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych
B1.U3	Absolwent/ka potrafi skutecznie i świadomie komunikować się
B1.U4	Absolwent/ka potrafi porozumieć się w sytuacji konfliktowej
B1.U7	Absolwent/ka potrafi radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami
B1.W1	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego
B1.W2	Absolwent/ka zna i rozumie proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia
B1.W3	Absolwent/ka zna i rozumie teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych
B1.W5	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe